gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
G. Hofstede

begrotingsprogramma
2 Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)
1 Geen armoede
12 Verantwoorde consumptie en productie

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
Beleidsregels duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten van de gemeente Rheden.

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten

INHOUD VOORSTEL

- De beleidsregels tot wijziging van de Beleidsregels Participatiewet gemeente Rheden vaststellen;
- Vaststellen van de 'Beleidsregels duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten van de gemeente Rheden;

1 Wat is de aanleiding?

Het uitgangspunt van de Participatiewet is dat inwoners ook vanuit een minimuminkomen kunnen voorzien in aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen (huisraad, meubels, stoffering en apparaten) en inrichtingskosten (verf, behang etc). Bijvoorbeeld door reservering of gespreide betaling achteraf. Waar dat niet mogelijk is, bestaat de mogelijkheid om een sociale lening af te sluiten (een lening bij Kredietbank Nederland, waar de gemeente instaat voor een laag rentepercentage).

Er zijn gevallen waarin reserveren niet mogelijk was of er bijzondere omstandigheden aan te wijzen zijn. Bijvoorbeeld in geval van statushouders die zich na het verlaten van het AZC in de gemeente gaan vestigen. In die gevallen kan de bijzondere bijstand voorzien.

In de huidige werkwijze t.a.v. duurzame gebruiksgoederen en inrichtingskosten wordt voor een volledige woninginrichting uitgegaan van sterk verouderde bedragen. Deze bedragen zijn niet meer actueel en sluiten ook niet aan bij de bedragen zoals die in gemeenten in onze regio gehanteerd worden. Daarnaast wordt in

de huidige werkwijze uitgegaan van de nieuwprijs van goederen, wat geen recht doet aan het feit dat veel goederen ook 2e hands verkrijgbaar zijn, wat lagere kosten met zich meebrengt en bijdraagt aan de duurzame en circulaire economie.

In de huidige werkwijze wordt de bijstand in leenvorm verstrekt. De inwoner lost verplicht 36 termijnen af op de voor hem/haar vastgestelde afloscapaciteit. Daarna kan de inwoner een verzoek tot kwijtschelding indienen voor het resterende bedrag. Waarmee dus een deel van de lening uiteindelijk niet terugbetaald hoeft te worden. Het zelf moeten aanvragen werkt drempelverhogend. Daarnaast dragen wij er met deze werkwijze aan bij dat dat inwoners (flinke) schulden aangaan.

Inwoners die deelnemen aan een schuldentraject mogen geen nieuwe schulden aangaan; dit brengt hun traject in gevaar. De bijzondere bijstand in leenvorm is hier van uitgezonderd. Echter, dit betekent dat inwoners niet geheel schuldenvrij uit een traject komen: er kan na afronding van een schuldentraject nog een af te lossen bedrag aan leenbijstand open staan. Dit vinden wij onwenselijk; inwoners moeten na afronding van een schuldentraject met een financieel schone lei kunnen beginnen.

Vanuit onze ambities op het thema ‘schulden’ (uit ons beleidskader) streven we ernaar dat inwoners zo min mogelijk schulden aangaan en dat onze regelingen laagdrempelig toegankelijk zijn. Huidige werkwijze is daar nu niet mee in lijn. Hieronder doen wij daarom een voorstel tot aanpassing van de beleidsregels. We stellen voor de huidige beleidsregels ten aanzien van dit onderwerp zoals vastgelegd in artikel 46 van de Beleidsregels Participatiewet gemeente Rheden in te trekken en nieuwe beleidsregels vast te stellen.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Beleidskader Minima en schuldhulpverlening “Iedereen doet mee” 2021-2024
- De Participatiewet
- De beleidsregels Participatiewet gemeente Rheden
- De Algemene wet bestuursrecht artikel 1:3 lid 4 en 4:81

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

- We willen dat de hoogte van de te verstrekken bijstand recht doet aan de behoefte van de aanvrager (‘men moet in staat zijn aan te schaffen wat nodig is’).
- We willen dat inwoners zoveel mogelijk kiezen voor de duurzame optie van een tweedehands aanschaf.
- We willen dat inwoners zo min mogelijk schulden aangaan.
- We willen onze minimaregelingen zo laagdrempelig mogelijk inrichten.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

1. Voor de duurzame gebruiksgoederen gaan we uit van 50% van de nieuwprijs op basis van de meest actuele Nibud prijzengids. Matrassen, beddegoed, kussens, kooktoestel, wasmachine en koelkast zijn hiervan uitgezonderd. De eerste drie vanwege hygienische overwegingen, de laatste drie vanuit duurzaamheidsoverwegingen (oudere apparatuur verbruikt meer energie). Voor deze zaken wordt de volledige Nibud nieuwprijs aangehouden.

2. Ten aanzien van maximale bedragen een volledige woning inrichting stellen wij voor deze als volgt aan te passen:

Gezinssamenstelling	**Huidig bedrag**	**Voorgesteld bedrag**
kamerbewoner	€ 1978,-	€ 1500,-
1 persoon	€ 3778,-	€ 4700,-
2 personen	€ 6343,-	€ 5300,-
3 personen	€ 7035,-	€ 5800,-
4 personen	€ 8045,-	€ 6500,-
5 personen	€ 8884,-	
6 personen	€ 9755,-	
Elke extra persoon plus	€ 782,-	€ 500,-

Waarbij vanaf 5 personen gerekend wordt met een extra bedrag € 500,- per persoon. Deze bedragen zijn gebaseerd op de Nibud prijzengids.

3. Wanneer de bijstand in de vorm van een lening wordt verstrekt, wordt de hoogte van de aflossingsverplichting van de lening vastgesteld op de te verwachten aflossingscapaciteit (berekend als 36 maal 5% van de op hen van toepassing zijnde bijstandsnorm). We verstrekken het restant van het bedrag buiten de afloscapaciteit gelijk om niet. De inwoner gaat hiermee een kleinere lening aan, die dan wel volledig moet worden afgelost. Deze werkwijze vereenvoudigt de uitvoering (en daarmee ook uitvoeringskosten).

4. In geval een inwoner deelneemt aan een schuldentraject, wordt de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen en inrichtingskosten geheel om niet verstrekt.

5. We schelden de resterende leenbijstand kwijt van inwoners die vóór 1 januari 2020 leenbijstand voor duurzame gebruiksgoederen en inrichtingskosten toegekend kregen en daar nu nog op aflossen. Zij hebben op 1 januari (de in werking treding van de nieuwe beleidsregels) ten minste 36 termijnen afgelost. Om deze actieve kwijtschelding mogelijk te maken, zullen wij artikel 5 van de ‘Beleidregels terug- en invordering Participatiewet, IOAW en IOAZ’ aanpassen. Wij zullen u daarvoor een separaat voorstel doen.

6. We trekken de bestaande beleidsregels in en stellen nieuwe beleidsregels vast.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

- De totale jaarlijkse kosten voor deze vorm van bijzondere bijstand wordt met name bepaald door de verstrekkingen leenbijstand t.b.v. een volledige woninginrichting. Met het naar beneden bijstellen van de maximale bedragen zullen de kosten ook afnemen. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de kosten natuurlijk wel stijgen als een groter beroep[1] op deze regeling gedaan wordt.

[1] Dit hangt nauw samen met onze taakstelling in het huisvesten van statushouders. Voor 2022 gaat dit om 70 personen, verwachte taakstelling Q1 en Q2 voor 2023 betreft 28 personen.

- Inzake het proactief kwijtschelden van nog openstaande leningen voor 1 januari 2020, gaat het om 18 inwoners, met een totaal nog openstaand leenbedrag van €36.000. Dit eenmalige bedrag kan bekostigd worden uit het bestaande budget (categorie 44811 armoedebeleid) van de bijzondere bijstand (632302).
- In de periode 2018 t/m 2021 is slechts 2 maal een aanvraag bijstand voor duurzame gebruiksgoederen door een inwoner in een lopend schuldentraject gedaan. Het aangevraagde bedrag bedroeg toen circa € 2000,-. We verwachten niet dat een aanpassing van de beleidsregels op dit punt een grote toestroom van aanvragen en daarmee kosten, met zich mee zal brengen.
- **Gelet op bovenstaande, kunnen de voorgestelde wijzigingen binnen het bestaande budget gerealiseerd worden.**

Inzicht verloop beschikbaar budget	*Structureel/ incidenteel*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Budget	Structureel		€ 1.784.157		
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar			€ 1.784.157		
Gevraagd budget			€ 1.784.157		
Restant budget nog beschikbaar			€ 0		

6 Wat zijn de risico's?

- Bepaalde goederen kunnen door het jaar heen minder 2e hands aanbod kennen. Het risico bestaat dat inwoners met minder leenbijstand de benodigde goederen niet kunnen aanschaffen op het moment dat ze die nodig hebben. Navraag bij de grootste 2e hands keten in de regio, 2Switch, leert dat het aanbod kan variëren maar dat het zelden voorkomt dat een bepaald type goederen in geen enkele vestiging verkrijgbaar is. Daarbij biedt de hardheidsclausule altijd de mogelijkheid tot leveren van maatwerk indien het individuele geval daarom vraagt.
- Het is mogelijk dat iemands aflossingscapaciteit (zie paragraaf 4 onder 3) gedurende de 36 maanden groter wordt, bijvoorbeeld omdat iemand in die periode een baan vindt. En zo dus meer af zou kunnen lossen. Ervaring leert dat dat in geval van statushouders eerder uitzondering dan regel is. Uitgangspunt is dat de meerkosten die dat met zich meebrengt, ruim opwegen tegen de vereenvoudiging van de uitvoering.
- In geval van verstrekking van de bijstand om niet aan inwoners binnen een schuldentraject, bestaat het risico dat dit traject strand. Dit is een beperkt financieel risico voor de gemeente (zie paragraaf 5).

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Het voorstel kan op draagvlak rekenen van Vluchtelingenwerk, die statushouders o.a. begeleid in zelfstandige huisvesting.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

De nieuwe beleidsregels worden na vaststelling gepubliceerd. De consulenten, vluchtelingenwerk en andere maatschappelijke partners worden hierover geïnformeerd.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

We monitoren de bijzondere bijstand middels de managementrapportage participatie. Informatie over de aantallen en kosten worden teruggekoppeld middels de P&C cyclus.

De Steeg,